

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Undervisningsudvalget
Titel	Svar på spørgsmål AN og AO
Målgruppe	Undervisningsudvalget
Arrangør	Undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 5 min.
Tid og sted	Tirsdag d. 29. maj kl. 14.00 til 15.00 i Folketinget

Disposition

- 1. Indledning**
- 2. Svar på spørgsmål AN**
- 3. Svar på Spørgsmål AO**

Samrådsspørgsmål AN

”Hvad er ministerens holdning til, at det for samfundet kan betale sig at investere i mindre folkeskoleklasser, fordi unge mennesker, når de kommer på arbejdsmarkedet, vil præstere bedre, hvis de kommer fra folkeskoleklasser med et lavere elevtal, hvilket blandt andet fremgår i Ceveas analyse, ”Ny analyse: Mindre folkeskoleklasser giver milliardoverskud”, den 10. april 2018, altinget.dk?”

Samrådsspørgsmål AO

”Giver Ceveas analyse, ”Ny analyse: Mindre folkeskoleklasser giver milliardoverskud”, den 10. april 2018, altinget.dk, ministeren anledning til at overveje at ændre klasseloftet for folkeskoleklasser?”

1. Indledning

- Tak for ordet.
- Børn og unges uddannelse er en klar prioritet for regeringen. Derfor bliver der også hvert år afsat rigtig mange skatte kroner til folkeskolen.
- Forbruget til folkeskolen har ligget stabilt over en årrække, men hvad pengene bliver brugt til, og hvordan man præcist arbejder ude på den enkelte skole, er selvfølgelig ikke ligegyldigt og det vender vi tilbage til.

2. Svar på samrådsspørgsmål AN

Ceveas analyse

- Lad mig starte med Ceveas analyse, som er baggrunden for dette samråd. Som jeg forstår Ceveas regnestykke, er det baseret på en antagelse om, at en reduktion af klassekvotienten med 10 procent vil styrke uddannelseskvaliteten i form af højere karakterer. Det vil via højere produktivitet og dynamiske effekter resultere i en større milliardgevinst – når forslaget engang vil være fuldt implementeret om ganske mange år.
- Jeg ved, at det er omdiskuteret, hvilken betydning klassekvotienten reelt har. Forskningen viser ikke et entydigt billede.
- Spørgsmål om, hvordan og i hvilket omfang investeringer i undervisning kan og bør indregnes i de samfundsøkonomiske modeller sorterer under Finansministeriet. Jeg henviser derfor til Finansministeriet, hvad angår Finansministeriets regneprincipper.
- Jeg kan dog konstatere, at Ceveas regnestykke hovedsageligt tager udgangspunkt i ét forskningsprojekt af Krueger, der blandt andet bygger på data fra et projekt i USA i slutningen af 1980'erne. Så vidt jeg kan se, arbejdes der i dette studie med klasser helt ned til 15 elever.
- Det forekommer mig ikke umiddelbart at være et meget solidt grundlag at stå på i forhold til at opstille et regnestykke for Danmark i dag. Men det må Finansministeriet bidrage til at opklare, hvis ordføreren ønsker det.
- I forhold til Ceveas analyse savner jeg en samlet afvejning af, om netop klassekvotienten er den mest oplagte knap at skrue på for at få en endnu bedre folkeskole.

- Og det skal også ses i lyset af, at det vil koste mange skattekrone at sænke klassekvotienten markant. Jeg har ikke det nøjagtige beløb, men jeg kan se, at det vil komme op i en milliardstørrelse. Det fremgår også af Ceveas analyse.

Kvalitet i undervisningen

- Selvfølgelig kan klassekvotienten have betydning for kvaliteten af den undervisning, den enkelte elev modtager. Men forskningen viser også, at klassekvotienten ikke er den eneste faktor, som påvirker elevernes udbytte af undervisningen.
- Der er rigtig mange ting, der spiller ind på undervisningens kvalitet:
- Dygtige lærere, forældrenes opbakning, kompetent skoleledelse, der har fokus på faglige resultater, skolens autonomi, stabilitet, strukturer og god planlægning – for at nævne nogle af de vigtigste faktorer.
- Når det er sagt, kan det være svært at sige noget entydigt om hvilke forhold, der har den største effekt. Det afhænger af de lokale forhold på den enkelte skole.
- I nogle tilfælde vil eleven have gavn af mindre klasser, men i andre tilfælde kan det være for eksempel to-lærer-ordning, holddannelse eller kompetenceudvikling af personalet, der er mest værdifuldt. Det er forskelligt fra skole til skole, fra kommune til kommune, fra elev til elev. Der er mere end én måde at drive en god skole på.

3. Svar på spørgsmål AO

Kommunerne prioriterer forskelligt

- Det er fastsat i folkeskoleloven § 17, at elevtallet i grundskolens klasser ikke må overstige 28 ved skoleårets begyndelse.
- Inden for rammerne af folkeskoleloven er det kommunerne, der beslutter, hvor mange elever, der må være i klasserne i kommunens skoler. Der er intet til hinder for, at man ude i de enkelte kommuner fastsætter et lavere klasseloft.
- Det er en lokal prioritering af ressourcerne. Og prioriteringerne kan være meget forskellige fra skole til skole.
- Lad mig illustrere det med nogle konkrete eksempler:

- I 2017 havde Kalundborg kommune en gennemsnitlig klassekvotient på 19,1. Til sammenligning havde Vejle kommune landets højeste gennemsnitlige klassekvotient, nemlig 25,4.
- Og der er også stor lokal forskel på, hvor mange penge pr. elev de forskellige kommuner bruger.
- I 2017 brugte Gentofte kommune 52.139 kroner pr. elev. Til sammenligning brugte Ishøj kommune samme år 90.815 kroner pr. elev. Samtidig er det svært at se en direkte sammenhæng mellem kroner brugt og de faglige resultater og løfteevnen.
- På landsplan ligger kommunernes omkostninger til folkeskolen stabilt på cirka 42 milliarder kroner.
- Vi har i Danmark et kommunalt selvstyre. Den enkelte kommune har ansvaret for folkeskolen og træffer de nødvendige prioriteringer.
- Jeg synes, det er et godt princip, at beslutninger træffes lokalt – tæt på elever og den enkelte skole – og de mange forskellige behov, der er.
- Mindre klasser kan ganske givet være en fornuftig prioritering i nogle tilfælde, men jeg mener ikke, at vi skal ændre i folkeskolelovens regler om klasseløfter.
- Hvis vi fra Christianborg fastsætter centrale normeringer – ja, så fratager vi samtidig de enkelte kommuner og skoler en bid af deres selvbestemmelse.
- Et lavere klasseloft vil binde nogle ressourcer, som kommunerne i dag selv kan prioritere.
- Til gengæld er åbenhed og gennemsigtighed vigtigt. Elever og forældre skal kunne undersøge, hvordan skolerne i netop deres område klarer sig på en række forskellige parametre.
- Derfor har jeg oprettet portalen ”Skoletal”. Den er offentligt tilgængelig, og her kan man på en overskuelig måde se de enkelte skolers resultater. Man kan også se, hvor mange ressourcer, der bliver brugt på folkeskolen i den enkelte kommune.
- Som liberal minister er jeg optaget af at styrke friheden lokalt – ikke at indskrænke den. Derfor har jeg som undervisningsminister været optaget af at give ikke bare kommunerne – men også de enkelte skoler – så mange frihedsgrader og så stort et lokalt råderum som muligt.

- Konkret har jeg for eksempel taget initiativ til at lempe bindingerne i Fælles Mål med det formål at give skolerne et større professionelt råderum og mere autonomi til at tilrettelægge undervisningen efter lokale behov.
- Det er også for at øge frihedsgraderne lokalt, at jeg har taget initiativ til et forsøg med 50 folkeskoler, som får lov at fravige folkeskoleloven for at skabe en mere fleksibel skoledag. Det er vigtigt, at man lokalt kan træffe beslutninger om skolens virke. Bedre skole og mere engagement er vigtigt.
- Uagtet effekterne ift. bedre karakterer og måske økonomi, så kan man godt beslutte at have mindre klassestørrelser, hvis man lokalt vurderer, at det giver mere nærhed og bedre trivsel.
- Det er folkets skole, og derfor også borgerne, der skal være med til at beslutte lokalt, hvordan man vil drive en bedre folkeskole.